

15 ביוני, 2026

לכבוד
יו"ר ועדת העלייה, הקליטה והתפוצות - ח"כ גלעד קריב
יו"ר הועדה המיוחדת לענייני הצעירים - ח"כ נעמה לזימי
חברי וחברות ועדת העלייה, הקליטה והתפוצות והועדה המיוחדת לענייני צעירים

הנדון: הזינוק בעזיבת צעירים ואקדמאים את ישראל – סימפטום למשבר רחב יותר במצבם של צעירים בישראל

הנתונים שפרסם מרכז המחקר והמידע של הכנסת לקראת הדיון בוועדה מצביעים על גידול משמעותי בהיקף העוזבים את ישראל בשנים האחרונות, ובפרט בקרב צעירים ואוכלוסיות בעלות השכלה גבוהה. מדובר בסוגיה בעלת השלכות כלכליות וחברתיות רחבות, המהווה אתגר אסטרטגי למדינת ישראל.

אנו סבורים, כי העלייה בהיקפי העזיבה של צעירים ואקדמאים היא גם ביטוי לאתגרים רחבים יותר עמם מתמודד דור הצעירים בישראל. צעירים רבים עשו את צעדיהם הראשונים בשוק העבודה בצל שני משברים חסרי תקדים – מגפת הקורונה ומלחמת חרבות ברזל – בתקופה שהיא קריטית עבורם להשתלבות בתעסוקה, לרכישת ניסיון מקצועי ולבניית עצמאות כלכלית. מחקרים מהארץ ומהעולם מצביעים על כך, שפגיעה בשנים אלו עלולה ליצור "אפקט מצלק" ארוך טווח, המתבטא בפגיעה בהכנסה, ביציבות תעסוקתית ובתחושת הביטחון בעתיד.

משבר זה בולט במיוחד בקרב צעירים ששירתו תקופות ממושכות במילואים. כך למשל, 41% ממשירתי המילואים בתוכניות תעסוקה של שירות התעסוקה דיווחו, כי פוטרו או נאלצו לעזוב את מקום עבודתם לאחר השחרור (נצר, טרם פורסם). על אף המצב המורכב, ההשקעה במדיניות פעילה בשוק העבודה- מערך הכלים הממשלתי שנועד לסייע לעובדים ולמובטלים באמצעות הכשרות מקצועיות, סיוע בחיפוש עבודה וסבסוד שכר בישראל (וינבלום, 2023), עומדת על כ-0.15% מהתמ"ג בלבד לעומת כ-0.5% מהתמ"ג בממוצע במדינות ה-OECD - פער של כ-7.4 מיליארד ש"ח בשנה נכון לשנת 2025.

על רקע זה, לצד הבחינה החשובה של היקפי העזיבה ומאפייניה והתכניות להשבת ישראלים מחו"ל, אנו סבורים כי נכון לדרוש ממשרדי הממשלה הרלוונטיים התייחסות גם לצעדים הננקטים לחיזוק מצבם של צעירים בישראל, ובפרט בשוק העבודה, ההכשרה המקצועית והשלכות שירות המילואים:

- **משרד העבודה – מהם הצעדים הננקטים לחיזוק השתלבותם של צעירים בשוק העבודה, להרחבת ההכשרות המקצועיות ולהגדלת ההשקעה במדיניות פעילה בשוק העבודה?**
- **משרד האוצר – בכמה תקצב המשרד את משרד העבודה לכל הפעולות שנדרשות בתחומי התעסוקה, רכישת מיומנויות וקידום מקצועי - ולאיזה טווח של שנים?**
- **משרד ראש הממשלה, משרד ביטחון, משרד הנגב והגליל ומשרדים רלוונטיים נוספים – מהם הצעדים הננקטים להתמודדות עם האתגרים הייחודיים של דור הצעירים והאם נשקלת הקמת מסגרת בין-משרדית לגיבוש תכנית לאומית לצעירים?**

בברכה,

מיכאל ספיבק
מקדם מדיניות
פורום ארלוזורוב

העתק:

עמית בן-צור, מנכ"ל פורום ארלוזורוב
עו"ד תומר שמוקלר, מנהל המחלקה הציבורית, פורום ארלוזורוב

מקורות:

- חכים, מ' (2024), [צעירים בשוק העבודה בישראל](#). פורום ארלוזורוב.
- נצר, ע' (טרם פורסם), [צעירים בשוק העבודה – נייר מדיניות](#) (פורום ארלוזורוב).
- וינבלום, ש' (2023), [ביטחון תעסוקתי בעולם ובישראל \(פורום ארלוזורוב\)](#).

